

פרקים ראשונים מתוך "המכתב" מאת אורנה ראובן ויאיר אלדן, הוצאת כתר

* Folie à deux - בצרפתית: שיגעון בשניים

1

אלה שלום,

אני מת לראות את הפנים שלך עכשיו. כמה זמן לא דיברנו? בטח שנה או משהו כזה. מה שלומך? את עדיין עובדת קשה? עדיין מלמדת? תראי אותי, איך לקחתי את כל החתיכות הקטנות שהשארתי לי במערה והדבקתי אותן, עד שיצא לי משהו שאני יכול לעבוד אתו. אבל אחרי כל הקולאז' הזה, הדבר הראשון שעולה לי כשאני חושב עלייך זה הסיפור שמסתובב אצלנו, שהיה לך משהו עם רובן מהחבורה. וזה צובע את הכול, כמעט הכול, בטיזינג האינסופי שלך. ושוב את דוחפת אותי לדבר על מין. זה לא שאני לא יודע שיש לך שתי בנות ושהתגרשת ושאת בת יחידה, אני יודע את זה, אבל כשאני נזכר בך, איך היית יושבת עם הציפורניים המושלמות שלך, הלק שנח עליהן כאילו היה שם מבריא העולם, אדום אלא מה, והעור הרך שלך סביב הציפורניים ועל השוקיים, אני חושב על הרומן העלוב שלך. איך הייתי נרעד כשהייתי מתבונן במקום שבו הרגליים שלך משוכלות, עוד שנייה מושיט יד כדי להיות מחובר לנהר החלב שזורם לו לידי, ועוצר, תמיד עוצר.

את בטח אומרת: עכשיו חזרה התוקפנות, ואת צודקת, אפילו לא שאלתי אותך אם נוח לך שאכתוב לך. אבל את יכולה להירגע - אני רחוק רחוק בניו יורק, וכמו בכל הדברים שקורים לי ביחס אלייך וקשורים בך, אני מרגיש שאת היא שדחפת אותי לשלוח את המייל הזה. יש לך מין כוח כזה להפעיל אותי, את יכולה לעשות את זה אפילו ממרחק, כמו מאגר מים שמטפטף לבנאדם ליד האוזן לאט-לאט ומטריף אותו, עד שהוא עושה את מה שהתכוונת שיעשה. אבל אני אנסה להתעלם מזה וגם אשא קצת באחריות, כמו שאת עצמך אמרת לי. הימים פה בניו יורק נפלאים, ואני משתדל לרוץ בפרוספקט פארק

פעמיים בשבוע, ואני אומר לעצמי, זה אתה איתמר, זה אתה, וזה הגוף שלך, ואלה האובססיות שלך, ואלה הפחדים שלך ולא של אף אחד אחר. אז זה אני שכותב לך, זה שרצה להיראות אתך מחוץ למערה, בלי הרשימות שלך וההערות שלך, אישה וגבר. לא עובר יום שבו אני לא חושב איך זה היה יכול להיות בינינו, איך היינו שוכבים, איך הייתי מזיין אותך עד שהיית מבקשת להפסיק מרוב כאב ועונג. תראי מה את עושה לי. חודשים אני כבר חושב מה אכתוב לך מהמקום הזה, ובסוף מה שיוצא לי זה אותו דבר שיצא אתך תמיד, התפרצות געשית וחוסר יכולת לשלוט על מה שיוצא לי. אני יכול לערוך את זה עכשיו. למחוק הכול ולרשום כמה שורות כמו: "אהלן אלה, מה שלומך? איך הילדות? והעבודה? אני בסדר, עובד קשה אבל בסך הכול מרוצה ויציב. אני מרגיש שהפסקנו לא טוב ואני רוצה לעשות איזה קלוז'ר, מתאים לך לדבר קצת?" כן, אם הייתי כותב ככה בטח הייתי הרבה פחות מאיים, אבל כמו שאני מכיר אותך - ואני מכיר, אני יודע בדיוק ממה את נדלקת - אני חושב שזה לא היה עובד, ועדיף פשוט להגיד לך את האמת, את כל האמת. ואם כבר מדברים על האמת, רק אל תספרי לעצמך את השקר ששמרת על הגבולות במערה. אני יודע, את שונאת שאני קורא לזה מערה, אבל לא שמרת. כמעט בכל מילה שלך נחצה הגבול. אז נכון שלא סיפרת יותר מדי על עצמך ונכון שלא הזדיינו, אבל את חושבת שאפשר להפעיל בנאדם כמו שאת הפעלת בלי לחצות גבול? הדיבורים המצחיקים שלך ושל הקולגות שלך, העברה-שמברה - כאילו מדובר במנגנון מכני שפועל באיזו מעבדת מחקר, ולא בחדר עם קירות ושטיח וכיסאות ואנשים עם ציפורניים וידיים והפרשות, ומה שבאמת קורה שם זה הזדווגות אינסופית, והזדווגות זה האמיאמא של חציית הגבולות.

ואני רואה את כל האינטלקטואלים המטומטמים האלה מגחכים: נו נו, העברה, זאת בדיוק העברה! כמה שקרים הם מספרים לעצמם, חושבים שאפשר לשלוט בזה, מכמתים מגע ומילים ומידע, ולא מבינים שכששמים שני אנשים בחדר והם מתחילים לדבר, אין גבול, אין גבול בכלל, ולא משנה אם הם ירדו אחד לשני או יתנשקו, הגלגלים נעים ונעים והחומרים שלהם מתערבבים, פיזיקה פשוטה. תארי לעצמך כמה משאיות הברחתי מעבר לגבול

הזה כשהייתי מתבונן בך, כמה זמן נדרש לי עד שאזרתי אומץ לעשות את זה, לשתוק ולהסתכל בך, לראות בפרטי פרטים איך בחרת את השמלה שלבשת, איך עמדת מול הראי והרגשת שזו השמלה שאת רוצה ללבוש באותו יום, וקווי החזייה שבחרת מבצבצים מהמחשוף, והשפתיים שלך, ימים שלמים שבהם השפתיים שלך היו חוצות גבול ומגיעות אלי מן העבר השני, מאותה ארץ יפהפייה ועשירה ומטופחת, אל הסבך הפראי, חסר הצורה שלי.

אז מה, אלה, היה לך כבר יומולדת ארבעים ואחת, לא? מעניין איך את נראית, מה עשית עם השיער, ומה עם השדיים שלך, עדיין תפוחיים כאלה? לא, לא לזה התכוונתי, התכוונתי לשאול מה עבר עלייך בשנה האחרונה, והאם את מאושרת, ומסופקת, ושמחה. תכתבי לי?

איתמר

2

איתמר,

קראתי את המייל שכתבת כמה פעמים, ובכל פעם חשבתי משהו אחר על ההתפרצות הגעשית הזו, המאשימה, החודרת לתחומי.

נכון, הטיפול הסתיים לפני שנה, ובהחלט לא כך ראוי היה לסיים טיפול כל כך חזק וחשוב. זו הייתה החלטה שלך, ואני מכבדת אותה, אבל אתה יודע שחזרתי ואמרתי שאם תרגיש אחרת, אתה מוזמן אל הקליניקה שלי ואל הדיבור שלנו.

תקשיב איתמר, אתה מוזמן אל הדיבור שלנו, שאנחנו כל כך מיומנים בו, ויכולים להישען עליו ולהתעגן בו, ולמצוא בתוכו דברים חשובים. אבל זה - הדבר הזה ששפכת לתוך תיבת המייל שלי - זה לא. ואני לא יודעת מאיפה קיבלת את הרעיון שמותר ככה, שאפשר ככה, בהתפרצות כזאת שחודרת היישר לתחומי של אדם אחר. האם אני לימדתי אותך את הדבר הזה?

אלה

3

כאב. זה מה שאני מרגיש. לא על שלא שאלת לשלומי. כואבת לי ההתנשאות שלך. כואב לי לקרוא אותך מנותקת רגשית. כואב לי לראות אותך מתנכרת. איזה קליניקה ואיזה בטיח. אני נמצא בניו יורק, את רוצה שנעשה טיפול דרך הסקייפ? ובכלל זה לא העניין. אני רציתי פשוט לדבר. לכתוב. לא טיפול. פעמיים שאלתי אותך מה שלומך, שאלתי על הילדות, על העבודה, ולא קיבלתי מענה. את מקשיבה בכלל בימים האלה? מה עבר עלייך שהשתנית ככה תוך שנה? אלה שאני זוכר הייתה מגיבה על כל דבר. היית עוצרת אותי ואומרת: שאלת אותי משהו, לא? אז אני רוצה לענות לך. והמצח שלך היה מתקמט טיפה כשהשיער שלך נטה לעברי, וידעתי שלא רק הנפש שלך מתכווננת אלי באותו הרגע אלא כל כולך. היית מתיישרת בכורסה, שמה רגל על רגל עם נעלי העקב המושלמות שהייתי מנשק אם הייתי יכול. איפה היא האלה הזאת, ומאיפה השאלה הזאת, "האם אני לימדתי אותך את הדבר הזה". לא, אלה, את לא לימדתי אותי את הדבר הזה. ככה אנשים עושים, הם מוציאים אוויר מהפה ומדברים, ואחר כך נוגעים, הם מסתכלים. בכל דבר כזה יש חדירה גדולה, אונס, וההחלטה להגדיר אונס כפי שהוא מוגדר רק מראה שהצלחתם, את והחברים שלך, לעצב את הגבולות של הקשר.

אבל אם זה היה תלוי בי, הייתי מודד את רמת המסוכנות של אנשים ומידת החדירה שלהם לפי פרמטרים אחרים לגמרי. והאמת, אולי פה בניו יורק זה מתאים, עם כל החיוכים המזויפים והפרסונל ספייס שלהם, אבל בישראל, תראי לי אדם אחד שיש לו איזה קטע של ספייס. ההיפך, כל מה שאני זוכר זה גוף בתוך גוף, באוטובוס, בתור לדואר, ברחוב. זוכרת את היום ההוא באמצע מבצע "עמוד ענן" שבו התחילה אזעקה באמצע הטיפול, ופתאום כל החומות שבנית קרסו בבת אחת? מצאתי את עצמי עומד בממ"ד אתך ועם שתי הבנות שלך והבייביסיטר, את מרגיעה את הקטנה והגדולה שואלת אותי מי אני. חשבתי שאני הולך למות מרוב אושר. היא החזיקה ביד שלך חזק-חזק ואת ניסית להרגיע את הקטנה שבכתה, והגדולה הסתכלה ושאלה "מי זה, אימא", ואת ענית "זה איתמר, ידיד שלי", והיית יפה, והאצבעות האימהיות שלך עטפו את היד שלה בדיוק

בחוזק וברפיון הנכונים. וסימני טבעת הנישואין החסרה הפיחו בי חיים, ובאותו רגע נתליתי באילנות גבוהים, כי ידידות היא צורת האהבה הגדולה ביותר, אין בה תועלת אלא רק רצון לגרום טוב לאחר, להכיר אותו עד הסוף, וזה התואר שנתת לי, ידיד. וכשהאזעקה נשמעה גם לך לא היה על מה להישען, אלונת. לא היו מיומנויות, ולא קליניקה, ולא דיבור רגיל, סדרי עולם השתבשו. והודיתי לכל אחד מחברי החוליה שירתה את הטילים שהביאו אותי לחדר הזה אתך ועם הבנות שלך. מה את מפחדת מהמקום הזה, מה כבר יקרה לך אם תעני לי כמו בנאדם, כמו אישה, כמו מישהי שקיבלה מייל מגבר שכותב לה דברים שהיא יודעת שהם נכונים. שנמשך אליה.

בחוץ מתחיל להיות פה מהביל, ואין לי מושג איך אני אשרוד בקיץ ובלחות פה. העצים מבלבלים לבלוב אחרון לפני קמילה, הפירות כבדים ובשלים, הרחובות מוארים בלי חמלה, וכל זה יוצר אצלי איזו אי-נחת. זוכרת שהייתי מגיע מזיע כמו חמור לקליניקה ואת היית מסתכלת עלי בתיעוב? ידעתי שגם את מריחה את הזיעה חזק. כמו בסדר ערב בישיבה, ריחות הגוף והספרים ומושבי העץ היו מתערבבים באולם הדחוס והלא ממוזג, ואחר כך בספרייה, זיעת הגוף של מי שלא שייך, שלא נמצא במסלול, שלא לומד לרבנות ולא לומד לתואר אלא רק בא כאורח לא קרוא לקרוא וללמוד, ולא חושב מה יגידו כי אין מי שיגיד. וזה העניין אצלך, אלה, ככל שאת נגעלת יותר את גם נמשכת יותר, כאילו הזיעה פותחת איזה פתח למשהו עמוק ורחב יותר ואת רוצה להיכנס לשם. אז מה מפחיד אותך? תיכנסי, זה רק אני, איתמר, את ממילא אוכלת אותי בלי מלח.

חוץ מזה, קרה משהו. אני לא סתם צריך לדבר אתך.

קרה משהו שממנו אין חזרה, והבנאדם הראשון שחשבתי עליו אחרי שהמשהו הזה קרה הוא את.

איתמר

4

איתמר,

לקחתי כמה ימים כדי לחשוב. אני מצטערת אם זה הכאיב לך. הייתי צריכה לחשוב איך לעבור דרך הכעס שאתה מרגיש כלפי ולצאת מהעבר השני. כי בגדה המרוחקת של כעסך ישנו משהו אחר, שאני זוכרת אותו היטב, ועל אף שהוא מוסתר עכשיו מתחת לערימות ייאוש וקנאה וגסות רוח, אני רואה אותו מחכה.

האם אתה זוכר אותנו? את הגבר שמגיע פעמיים בכל שבוע, מתיישב בקליניקה ומספר את הסודות והנימים של נפשו? זוכר עד כמה עדינות היו המילים שבחרנו בקפידה למחשבות שלנו? זוכר את המחשבות המשותפות שהמצאנו, בשפה שהיא כמעט פרטית? לדבר הזה אין צורך לקרוא בשמות שאינם שמו. ידידות? משיכה בין גבר ואישה? טיזינג כדי לדבר על מין? כל אלה שמות שהלב נחמץ לקרוא את ההחמצה שגלומה בהם. כשאתה שואל אותי על העבודה שלי, וההוראה שלי, והילדות שלי, ובוודאי כשאתה מצמצם אותי לשיער או לשדיים שלי (שגם הם באו אתי לקליניקה, מה אפשר לעשות), אתה משאיר אותנו באזור כל כך אבוד-מראש. שהרי ברור שעל כל אלה לא נדבר, ושאתה תתמרמר, ושאני אסביר... אבל מה לגבי האפשרות שתעז באמת לדבר? לא רק על פרטים מחיי, לא רק על גופי, לא על מה שלא היה, לא על מה שלעולם לא יהיה, אלא על מה שיש לך בחיך ועל מה שבאמת היה לך אִתִּי.

איתמר, אם משהו קרה ואתה צריך את עזרתי - כתוב במה מדובר. אני אעזור כמיטב יכולתי.

אלה

